

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

โครงการทดลองฝึกอบรมผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขา ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะทดลองวิธีสอนอ่านและเขียนภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา ซึ่งส่วนใหญ่จบชั้นประโยคประถมศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาค้นการศึกษา หรือเป็นผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในหมู่บ้านชาวเขา ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการขาดครูสอนเด็กชาวเขา อันเป็นปัญหามาเป็นห่วงของชาติอยู่ในขณะนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยว่า ถ้าชาวเขามีคุณสมบัติดังกล่าวได้มารับการอบรมโดยใช้หลักสูตรพิเศษ หนังสือแบบเรียน คู่มือครูที่สร้างขึ้น ตลอดจนใช้หลักการและวิธีการฝึกอบรมตลอดระยะเวลา 3 เดือน จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสอนเด็กชาวเขาได้ โดยความรู้และความสามารถดังกล่าวก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกัน

ในการวิจัยเรื่องนี้ กองสงเคราะห์ชาวเขาได้คัดเลือกชาวเขาจากจังหวัดต่าง ๆ เป็นตัวทดลองจำนวน 57 คน เป็นพระภิกษุสามเณรชาวเขา 25 รูป และฆราวาสชาวเขา 32 คน มารับการอบรมและกินอยู่ประจำตลอดเวลา 3 เดือน ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าความเป็นอยู่ชนบทธรรมเนียมประเพณีของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ตลอดจนเอกสาร หลักสูตร แบบเรียน เพื่อนำมาสร้างหลักสูตรพิเศษวิชาอ่านและเขียนภาษาไทย ผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรพิเศษสำหรับสอนอ่านและเขียนขึ้น และสร้างแบบเรียนวิชาอ่านและเขียนขึ้น 6 เล่ม พร้อมทั้งคู่มือครูประกอบแบบเรียน 1 ชุด และแบบทดสอบสำหรับใช้ทดสอบความรู้ความสามารถของผู้รับการอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม ทั้งหมดนี้เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

เมื่อสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้ไปทำการทดลอง ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นเวลา 3 เดือน

ได้ทำการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนประเมินผลการวิจัยเป็นระยะ ๆ
เสร็จแล้วได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ด้านวิชาการซึ่งมีเนื้อหาวิชาสามัญ และวิชาครูเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนรู้วิชาครูภาคปฏิบัติ หรือความสามารถในการสอนของผู้รับการอบรมอยู่ในเกณฑ์พอสมควร แสดงว่าหลักสูตรพิเศษที่สร้างขึ้นใช้ในการทดลองครั้งนี้เหมาะสม

2. การฝึกอบรมวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการฝึกอบรมมีนัยสำคัญแม้กระทั่งที่ระดับ .001

3. พัฒนาการของผู้รับการอบรมวิชาอ่านและเขียนภาษาไทย โดยส่วนรวมแล้วเป็นที่น่าพอใจ

4. การปลูกฝังแนวคิดและค่านิยมแก่ผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขา เพื่อให้นำไปใช้ถ่ายทอดแก่เด็กชาวเขานั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ ถ้าดำเนินการตามหลักและวิธีการของการวิจัยครั้งนี้

5. วิธีฝึกอบรมตามหลักการและกระบวนการของการวิจัยนี้ได้ผลสมความมุ่งหมายสรุปได้ว่า การฝึกหัดครูชาวเขาตามโครงการทดลองฝึกอบรมผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขาครั้งนี้ใช้การได้

ปัญหาและขอเสนอแนะ

1. ผู้รับการอบรมมีพื้นฐานความรู้วิชาสามัญแตกต่างกันมากเกินไป (ป. 2 - ม.ศ. 3) ทำให้เกิดปัญหาในการสอนและการฝึกอบรม ฉะนั้นการคัดเลือกชาวเขาเข้ารับการอบรมแต่ละรุ่นควรคัดเลือกผู้มีการศึกษาระดับเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน เช่นรุ่นที่ 2 คัดผู้เข้ารับการอบรมที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 รุ่นที่ 3 คัดเลือกผู้เข้ารับการอบรมจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นต้น หรือถ้าสามารถจัดอบรมรุ่นละระดับก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น

ทั้งนี้นอกจากจะลดปัญหาที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางไกลของพื้นความรู้วิชาสามัญของผู้เข้ารับการอบรมแล้ว ยังจะช่วยให้วิเคราะห์ผลการอบรมเปรียบเทียบแต่ละรุ่นต่อไปได้อีก

2. พื้นความรู้วิชาสามัญของผู้เข้ารับการอบรมไม่ควรต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากผลการทดลองเห็นได้ว่า ผู้ที่สอบตกทั้งด้านวิชาการและการฝึกสอนเป็นผู้มีความรู้ไม่ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งสองคน และเป็นผู้มีพื้นความรู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อีก 2 คน
3. ผู้รับการอบรมที่เป็นพระภิกษุสามเณร มีพัฒนาการด้านการสอนสูงกว่าที่เป็นฆราวาส ทั้งนี้เนื่องจากมีพื้นฐานด้านระเบียบวินัยดีมาก่อน จึงเป็นกลุ่มนำในค่านนี้ได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นในการอบรมรุ่นต่อไปควรให้มีจำนวนเท่ากันทั้ง 2 ฝ่าย
4. ปัญหาด้านการพูดและทักษะในการออกเสียงภาษาไทยแตกต่างกันระหว่างชาวเขาต่างเผ่า ในการอบรมรุ่นต่อไปควรจะจัดกลุ่มเผ่าเป็น 2 กลุ่ม ใหญ่กลุ่มที่มีทักษะในการออกเสียงใกล้เคียงกันมาอบรมในรุ่นเดียวกัน เช่น กลุ่มแมว เยา ลีซอ กับกลุ่มกะเหรี่ยง ลัวะ มูเซอ และอีกอ
5. เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมเป็นชาวเขาหลายเผ่า ต่างก็มีความแตกต่างกันในการออกเสียง หากได้มีการสำรวจวิธีการใช้ภาษาและการออกเสียงของเผ่าต่าง ๆ ทั้งในการพูดและการเขียนจะช่วยลดปัญหาประการต่าง ๆ ลงได้ เช่น การเขียนตามเสียงพูด เช่น โคนตี จะเขียนเป็น คนตี การพูดโดยใช้มาตราแม่ ก กา ตลอด เช่น ฉันเป็นคนไทย ออกเสียงเป็น ฉาเปโคไทย การออกเสียงสระที่เพี้ยนไป เช่น แมว ออกเสียงเป็น เมีย หวย ออกเสียงเป็น โห้ย หก ออกเสียงเป็น หค เป็นต้น
6. การใช้เพลงประกอบการสอนได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรมเป็นอย่างมาก และเมื่อนำไปทดลองสอนก็เห็นได้ชัดว่า ช่วยให้เด็กเรียนชาวเขาเรียนได้เร็วขึ้นกว่าปกติ เพราะในเพลงแต่ละบทได้บรรจุสิ่งซึ่งควรจดจำเป็นหลักไว้แล้ว นอกจากนี้ชาวเขาส่วนใหญ่มีใจรักในดนตรีและธรรมชาติอยู่แล้ว จึงทำให้เพลงที่นำเข้ามาประกอบนี้สมบทบาทสำคัญยิ่งขึ้น
7. ในการสอนหากได้ทดลองเพิ่มเวลาเรียนเพื่อฝึกภาษาไทยโดยเฉพาะเข้าไปด้วย โดยให้ถือเป็นภาษาที่สอง เช่นเดียวกับที่นักเรียนพื้นราบเรียนภาษาอังกฤษ จะช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ตลอดจนความสามารถในการเปล่งเสียงและความแม่นยำในการเขียนยิ่งขึ้น

8. หนังสือแบบเรียนที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ สร้างขึ้นด้วยความรีบร้อนมีข้อควรแก้ไขปรับปรุงอีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพิมพ์ก่อสร้างอย่างเร่งรีบเพื่อให้ทันใช้ในการฝึกอบรมครั้งนี้ ฉะนั้นเมื่อได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลังการทดลองครั้งนี้แล้ว น่าจะได้รับการพิจารณาหาทุนอุดหนุนให้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่มีภาพประกอบอย่างสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์ในการใช้หนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขาในโครงการ ของกรมประชาสงเคราะห์ หรือในโรงเรียนชาวเขาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือในโรงเรียนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนสอน เพื่อเด็กชาวเขาจะได้มีหนังสือแบบเรียนเพิ่มขึ้นจากที่มีอยู่

9. ผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขาที่ได้รับการฝึกอบรมรุ่นแรกนี้ ได้รับแจกหนังสือแบบเรียนที่สร้างขึ้นพร้อมทั้งคู่มือครูคนละ 1 ชุด แต่เมื่อเขาออกไปปฏิบัติงานสอนตามหมู่บ้าน เด็กจะไม่มีหนังสือเรียน นอกจากผู้ช่วยครูเหล่านี้จะทำแผนภูมิจากหนังสือแบบเรียนดังกล่าวใช้สอนชั่วคราว หากมีการจัดพิมพ์หนังสือแบบเรียนชุดนี้แจกจ่ายให้เด็กชาวเขาที่ ผู้ช่วยครูเหล่านี้ออกไปสอน ก็จะช่วยให้การติดตามผลงานวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ฉะนั้นแล้วการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กชาวเขาจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

10. เนื่องจากความจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ กำหนดทดลองเรียนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา คณิตศาสตร์และสุขศึกษา ตามกำลังของคณะผู้วิจัย การฝึกอบรมครั้งต่อไป ควรมีการสอนเพื่อทดลองและสร้างหนังสือแบบเรียนให้ครบทุกวิชาในหลักสูตรประถมตอนต้น วิชาที่ขาดไปครั้งนี้ได้แก่ วิทยาศาสตร์ พลศึกษาและศิลปศึกษา แม้จะมีแทรกในบทเรียนอื่น ๆ หรือจัดสอนเพิ่มเติมและมีวิทยากรพิเศษสอนให้เป็นครั้งคราว ก็ยังไม่เพียงพอ

11. ผู้ช่วยครูชาวเขาที่ได้รับการฝึกอบรมรุ่นแรกนี้ ควรจะได้มีโอกาสกลับมารับการอบรมอีกครั้งหนึ่ง หลังจากได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่และมีประสบการณ์ในการทำงานแล้วสัก 2 ปี ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและปรับปรุงการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

12. ในการฝึกอบรมรุ่นต่อไป ควรมีผู้ช่วยวิจัยจากชุดนี้ซึ่งได้แก่นิสิตปริญญาโท ที่เป็นวิทยากรอย่างน้อย 1 คน เขารวมเป็นวิทยากรกับคณะวิทยากรชุดใหม่ตลอดเวลากว่า การฝึกอบรม 3 เดือน เพราะเป็นผู้อยู่ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการทดลองครั้งแรก จะได้ช่วยแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมและวิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมให้เหมาะสมและได้ผลดียิ่งขึ้น ตลอดจนติดตามผลงานครั้งแรกไปพร้อมกันด้วย

13. ในการติดตามผลงานวิจัยครั้งนี้ ควรได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของชาวเขา เช่น สถานีวิทยุชาวเขาของกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อจัดรายการวิทยุสำหรับโรงเรียนในหมู่บ้าน ติดตามผลงานและปัญหาของครูที่เข้าไปสอนตามโรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดนที่สอนเด็กชาวเขา การประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทุกฝ่าย จะช่วยให้แผนพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาบรรลุผลสำเร็จโดยเร็วและก้าวรุดหน้าไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน

14. ข้อทดสอบที่ใช้สอบก่อนและหลังการฝึกอบรมวิชานี้ ควรปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเนื้อหาทางวิชาครูให้มากกว่านี้ เพราะในการฝึกอบรมหนักไปทางวิชาครูมาก แต่ข้อทดสอบหนักไปทางวิชาการ จำนวนข้อควรเพิ่มขึ้นด้วย จะได้วัดครอบคลุมเนื้อหาในแบบเรียนได้ทั่วทุกเล่ม

15. หนังสือแบบหัดอ่านและเขียนเบื้องต้น ซึ่งถือเป็นหลักในการปูพื้นฐานการอ่านและเขียนนั้น ควรได้จัดสอนก่อนเล่มอื่น ๆ ทั้ง 5 เล่ม การนำมาสอนหลังจากใช้หนังสือเล่มอื่น ๆ ทำให้ไม่ไคลแคลที่ควร (ความคิดที่จะสร้างแบบหัดอ่านและเขียนเบื้องต้นนี้ เพิ่งเกิดขึ้นหลังจากได้ทดลองใช้หนังสือเล่มอื่นไปก่อนแล้ว และคนพบชอบทรวง การนำมาใช้จึงไม่ต่อเนื่องกัน แต่กระนั้นก็น่าเห็นใจคิดว่า ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้วิธีการดีขึ้น ดังนั้น หากจะได้ใช้ในวงแรกของการสอน ย่อมจะได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นมาแล้ว)